

KIINALAISTEN SYVÄ EPÄLUULO VENÄJÄÄ KOHTAAN

STRATEGINEN KUMPPANUUS KOSKEE VAIN MAIDEN JOHTAJIA

Jyrki Kallio

KIINALAISTEN SYVÄ EPÄLUULO VENÄJÄÄ KOHTAAN

STRATEGINEN KUMPPANUUS KOSKEE VAIN MAIDEN JOHTAJIA

- Virallinen Kiina korostaa ystävyyttä Venäjän kanssa, mutta suuri osa kansasta kyseenalaistaa ystävyyden ja pitää Venäjää Kiinan suurimpana turvallisuusuhkana. Epäluulo juontaa maiden vaikeasta historiasta.
- Venäjää koskeva tietämys ja jopa mielenkiinto ovat vähäisiä. Mielikuvat Neuvostoliiton hajoamisen jälkeisestä kaoottisesta Venäjästä elävät yhä vahvoina. Toisaalta nuorison keskuudessa presidentti Vladimir Putin nähdään sellaisena vahvana johtajana, jollaista Kiinaltakin toivottaisiin.
- Tutkijoiden mukaan Kiinan ja Venäjän strateginen kumppanuus näkyy vain johtajien puheissa, ja todellisuudessa Kiinan ja Venäjän välillä on enemmän sektorikohtaista koordinaatiota kuin syvällistä yhteistyötä. Kiina ja Venäjä jakavat samankaltaisen näkemyksen kansainvälisen järjestelmän moninapaisuuden tarpeesta ja Yhdysvaltain uhkasta, mutta tämä ei riitä tekemään maista ystäviä tai liittolaisia.

JYRKI KALLIO

Vanhempi tutkija

Globaali turvallisuus – tutkimusohjelma

ISBN 978-951-769-581-7

ISSN 1795-8059

Kielentarkastus: Anna-Kaisa Hiltunen

Kansikuva: The Russian Presidential Press and Information Office/Wikimedia Commons

Käytetty Creative Commons –lisenssillä.

Julkaisu on osa Ulkopoliittisen instituutin projektia Muuttuvat suurvaltasuhteet ja Suomi. Hanke on osa valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoimintaa.

KIINALAISTEN SYVÄ EPÄLUULO VENÄJÄÄ KOHTAAN

STRATEGINEN KUMPPANUUS KOSKEE VAIN MAIDEN JOHTAJIA

Kiina ja Venäjä ovat viime vuosina lähentäneet suhteitaan. YK:n turvallisuusneuvostossa Kiina ja Venäjä noudattavat samaa linjaa ja ajavat ”muiden maiden sisäisiin asioihin puuttumattomuutta”. Shanghain yhteistyöjärjestön (SCO) laajenemisessa maat löysivät yhteisen linjan, mikä teki mahdolliseksi Intian ja Pakistanin jäsenyyden vuonna 2017. Syyskuussa 2018 Kiina osallistui Venäjän suureen Vostok-sotaharjoitukseen. Presidentit Xi Jinping ja Vladimir Putin ovat kahden otteeseen harrastaneet näytösluontoisesti yhdessä ruoanlaittoa.

Euroopasta ja Yhdysvalloista katsottuna saattaakin näyttää siltä, että Kiina ja Venäjä ovat etenemässä kohti liittolaisuutta, ja maiden johtajien henkilökohtaiset välit vaikuttavat korostetun hyviltä. Toisaalta kiinalaisten yleinen näkemys on ollut jo usean sukupolven ajan, että suurin uhka Kiinan turvallisuudelle on Venäjä. Kun Putin sai Kiinan ensimmäisen ystävyysmedalin kesäkuussa 2018, kiinalaisen nettikansan keskuudessa ihmeteltiin, missä ystävyys on.

Tämä Briefing Paper tarkastelee kiinalaisten näkemyksiä siitä, onko Kiinan ja Venäjän valtionjohtajien ystävyydellä kiinalaisten tuki. Aiheesta on hyvin niukasti tutkimustietoa. Vuonna 2012 Pekingin yliopiston alainen tutkimuslaitos suoritti kaupungeissa asuvien kiinalaisten keskuudessa kyselytutkimuksen ulkomaita kohtaan tunnetusta luottamuksesta. Tutkimuksen mukaan kaikkia maita kohtaan tunnettiin epäluottamusta mutta vähiten Venäjää kohtaan. Kyselytutkimus ei tuonut esille ikäryhmien välisiä eroja. Tämänkaltaisiin kyselyihin kuitenkin vastataan tyypillisesti siten kuin oletetaan muidenkin vastaavan, joten tulosta ei voi pitää luotettavana.¹

Tämä Briefing Paper perustuu Kiinassa kahdessa tutkimuslaitoksessa ja yhdessä yliopistossa tehtyihin tutkimushaastatteluihin. Vastaajina oli Venäjä-tutkijoita, kansainvälisen politiikan asiantuntijoita, historioitsia ja filosofi. Kaikki haastatellut puhuivat aiheesta varsin vapaasti, mihin osaltaan vaikutti se, että haastattelut tehtiin muualla kuin Pekingissä. Pekingissä akateemisillakin tutkijoilla on suurempi taipumus

myötäillä virallista linjaa kuin muissa kaupungeissa. Kaikki haastatellut myös tunsivat hyvin Suomen ja Venäjän suhteiden historian, mikä tarjosi aiheesta keskustelulle yhteistä tартtumapintaa ja oli omiaan luomaan yhteisymmärryksen ilmapiirin sen lisäksi, että haastattelut tehtiin haastateltujen omalla kielellä, kiinaksi.

TAUSTA: KIINAN JA VENÄJÄN VAIKEA HISTORIA

Ennen haastateltujen näkemysten esittelyä on tarpeen tarkastella Kiinan ja Venäjän historiaa, joka vaikuttaa voimakkaasti kiinalaisten käsityksiin Venäjästä. Venäjä oli ensimmäinen valtio, jonka keisarillinen Kiina joutui tunnustamaan vertaisekseen ja jonka kanssa se solmi rajasopimuksen. Tässä vuonna 1689 solmitussa Nertšinskin sopimuksessa Venäjä teki pieniä alueluovutuksia vastineeksi kauppaoikeuksista. Kaksi vuosisataa myöhemmin, vuosina 1858–60, Venäjä käytti useiden muiden valtioiden tavoin hyväkseen Kiinan heikkoutta ja pakotti Kiinan luovuttamaan suuren osan Mantšuriaa, lähes miljoona neliökilometriä. Tämä on historian kouluopetuksen ansiosta kaikkien kiinalaisten tiedossa oleva ”vääräys”, vaikka virallisesti Kiinala ja Venäjällä ei olekaan rajakiistoja.

Kiinan sisällissodan (1927–1950) ja toisen maailmansodan (Aasiassa 1937–1945) aikaan Neuvostoliiton rooli oli ristiriitainen. Sisällissodan aikana Neuvostoliitto tasapainotteli tasavallan hallituksen ja kommunistien tukemisen välillä. Maailmansodassa Neuvostoliitto taisteli suuret alueet Kiinasta miehittänyt Japania vastaan. Neuvostoliitto korvasi Japanin miehittäjävaltana Koillis-Kiinassa sodan lopulla 1945. Neuvostoliitto myös painosti Kiinan tasavallan hallituksen tunnustamaan Mongolian itsenäisyyden vastineeksi Koillis-Kiinan miehityksen lopettamisesta. Mongoliasta tuli Neuvostoliiton satelliittivaltio.

Neuvostoliiton kaksilla rattailla ajaminen paljastui 1946, kun maa ei luovuttanutkaan Koillis-Kiinaa hallituksen joukoille vaan kommunisteille. Kun kommunistit saivat koko Manner-Kiinan hallintaansa 1949, Neuvostoliitto tunnusti vastaperustetun Kiinan kansantasavallan välittömästi. Silloin alkoi myös Kiinan ja Neuvostoliiton ”ikuinen ystävyys”. Seuraavan vuoden

¹ Johnston, Alastair Iain & Shen Mingming (toim.): *Perception and Misperception in American and Chinese Views of the Other*. Carnegie Endowment of International Peace 2015. Ss. 43–48. http://carnegieendowment.org/email/SecurityPerceptions_final.pdf. Viimeksi luettu 10. lokakuuta 2018.

alussa Kiina ja Neuvostoliitto solmivat ystävyys-, yhteistyö- ja avunantosopimuksen. Kiina liittyi Korean sotaan eräänlaisena Neuvostoliiton sijaissotijana. Neuvostoliitto lähetti Kiinaan eri alojen neuvonantajia ja asiantuntijoita. Lahjakkaita kiinalaisia nuoria lähetettiin opiskelemaan Neuvostoliittoon. Neuvostoliitosta tuli Kiinan ”isovelji”.

Kiinan ja Neuvostoliiton ystävyys päättyi ideologiseen välirikkoon 1961. Kiina leimasi Nikita Hruštšovin revisionistiksi, ja Mao käytti ”hruštšovilaisuutta” myös sisäpoliittisena lyömäaseena. Kiinan ja Venäjän rajalla sattui aseellinen välikohtaus 1969. Välirikko myötävaikutti siihen, että Kiina solmi diplomaattisuhteet Yhdysvaltojen kanssa 1979 ja otti talousuudistuksilleen mallia markkinatalousmaista. Neuvostoliiton heikkeneminen 1980-luvulla edesauttoi käytännön yhteistyön lisääntymistä Kiinan kanssa. Mihail Gorbatšovin vierailu Kiinaan 1989 oli merkki suhteiden normalisoitumisesta.

Neuvostoliiton hajottua Kiina ryhtyi rakentamaan suhteita uuteen Venäjään. Venäjän siirryttyä kapitalismiin Kiinan media kertoi pitkään pääosin negatiivisia asioita naapurimaasta. Tästä huolimatta valtioiden välinen käytännön yhteistyö eteni. Maiden välisen maarajan kiistanalaisuuksista päästiin sopimukseen 1991–2004. Osittainen, turistiryhmiä koskeva viisumivapaus maiden välillä astui voimaan vuoden 2018 alussa.²

Kiinan ja Venäjän poliittiset välit ovat lämmenneet uudelleen vasta Putinin valtakaudella. Kun Euroopan suuntaan lähentyminen kävi mahdottomaksi, Venäjä kääntyi itään. Kiinan ja Venäjän intressit yhdistyvät erityisesti energiasektorilla: Venäjä etsii kaasulleen markkinoita ja Kiina pyrkii monipuolistamaan energiantuontiaan. Tulevaisuuden energiayhteistyön kannalta Venäjän arktinen alue on avainasemassa. Isovelisuhde on kääntynyt ylösalaisin, sillä taloudellisen ylivoimansa ansiosta Kiina voi monessa suhteessa sanella maiden välisen yhteistyön suunnan.

Toinen keskeinen syy Kiinan ja Venäjän lähentymiseen on ollut huoli Keski-Aasian ajautumisesta toisaalta islamistien ja toisaalta Naton vaikutuspiiriin. Shanghain yhteistyöjärjestö (SCO) luotiin 2000-luvun alussa vastaamaan tähän huoleen. Sitten Venäjä on pyrkinyt luomaan SCO:sta lännenvastaista liittoumaa, mitä palvelee Intian ja Pakistanin ottaminen järjestön jäseniksi. Kiina on kuitenkin haluton tukemaan tätä

kehitystä, koska maan talouskasvu tarvitsee tiiviitä suhteita länteen.

Kolmas syy on, että turvallisuuspoliittisesti sekä Kiina että Venäjä kokevat Yhdysvallat uhaksi. Kiina ja Venäjä solmivat sopimuksen ”kattavasta strategisesta kumppanuudesta koordinoinnin alalla” 1996 ja antoivat seuraavana vuonna yhteisen julkilausuman moninapaisen maailmanjärjestyksen tukemisesta. Maiden välinen sotilaallinen yhteistyö on kehittynyt sekä määrällisesti että laadullisesti viime vuosikymmenen aikana.³ Tavatessaan kesäkuussa Putinin Kiinassa Xi totesi poikkeuksellisen vahvasti, että maiden välisellä yhteistyöllä on ”erittäin suurta strategista merkitystä”.⁴

HAASTATELTUJEN NÄKEMYKSET SUKUPOLVI-EROISTA

Seuraavassa esitetyt johtopäätökset perustuvat tätä tutkimuspaperia varten haastateltujen henkilöiden näkemyksiin. Eri haastateltujen kuva kiinalaisten Venäjä-asenteista oli varsin yhtenevä: kansalaisten näkemykset ovat jääneet jälkeen poliittisen johdon etenemistahdista. Lisäksi eri ikäryhmät suhtautuvat Venäjään eri tavoilla. Syyt eroihin löytyvät maiden välisen historian käännteistä. Haastateltujen näkemyksistä erottui neljä eri sukupolvea. Yli 60-vuotiaat jakautuvat kahteen ryhmään, keski-ikäiset muodostavat oman ryhmänsä ja nuoret omansa.

Vain kaikkein vanhin sukupolvi katsoo Venäjää pääosin myönteisessä valossa. Näiden yli 80-vuotiaiden keskuudessa Venäjästä on vallalla hyvin myönteinen, nostalgisoitu kuva, joka liittyy Venäjän 1950-luvun asemaan Kiinan ystävänä ja isoveljenä. Tämän sukupolven edustajat osaavat ulkoa neuvostolauluja, ja moni puhuu venäjää ainoana vieraina kielenään. Moni ei koskaan uskonut väitteisiin Hruštševin revisionistisuudesta vaan ymmärsi, että Neuvostoliitosta tehtiin Kiinan oman kommunistisen puolueen aiheuttamien vaikeuksien syntipukki. Jotkut tämän sukupolven edustajat eivät ole muuttaneet ihannoivia käsityksiään silloinkaan, kun he ovat päässeet näkemään nyky-Venäjän todellisuuden kaikessa korruptoituneisuudessaan.

2 Täydellinen kiinalaisia koskeva viisumivapaus on voimassa mm. Valko-Venäjällä ja Indonesiassa.

3 Sinkkonen, Elina: *China-Russia security cooperation: Geopolitical signalling with limits*. Briefing Paper 231, Finnish Institute of International Affairs 2018. <https://www.fiia.fi/en/publication/china-russia-security-cooperation>. Viimeksi luettu 10. lokakuuta 2018.

4 Press statements following Russian-Chinese talks, 8 June 2018. <http://en.kremlin.ru/events/president/transcripts/57699>. Viimeksi luettu 10. lokakuuta 2018.

60–80-vuotiaiden ikäryhmässä muistetaan alue-
menetykset ja tunnetaan Neuvostoliiton miehityshal-
linnon Koillis-Kiinassa harjoittamat vääryydet. Toisen
maailmansodan lopputuloksesta tunnetaan kiitolti-
suutta Japaniin ydinpommein iskenyttä Yhdysvaltoja
eikä Neuvostoliittoa kohtaan.

Keski-ikäisiä ei henkilökohtaisesti vaivaa historian
painolasti, joten heistä moni suhtautuu Venäjään neut-
raalisti, jopa välinpitämättömästi. Koko kuva Venäjästä
on kuitenkin hatara, ja esimerkiksi Venäjän talouden
todellisen heikkouden tiedostaa vain harva. Käsitys
Venäjästä rikollisten maana elää vahvana. Venäjään
voidaan suhtautua positiivisestikin, mutta harva tekee
niin tunnetasolla. Haastateltujen mukaan vain kan-
sainvälisiä uutisia seuraavat ymmärtävät, että Putin
on Venäjän omaa etua ajava nationalisti.

Tulevaisuuden kannalta nuorison asenteet ovat
avainasemassa. Toistaiseksi julkaisemattoman kyse-
lytutkimuksen mukaan nuorison Venäjää koskeva tie-
tämys on varsin hataraa. Kyselytutkimus on toteutettu
useana vuonna erään haastatellun edustaman yliopis-
ton Venäjän politiikkaa käsittelevällä kurssilla. Haasta-
tellun mukaan opiskelijat ovat valinneet kurssin, koska
ovat sisäistäneet virallisen käsityksen Kiinan ja Venäjän
hyvistä suhteista. Tutkimus kuitenkin paljastaa, että
vain joka kymmenes on koskaan katsonut venäläi-
sen elokuvan tai kuunnellut venäläistä musiikkia, ja
venäläisestä kirjallisuudesta tunnetaan vain koulussa
pakkoluetut klassikot. Opiskelijoiden ylivoimainen
enemmistö ei ole koskaan harkinnut Venäjää vaihto-
ehtona ulkomaisten opintojen suorituspaikaksi. Kii-
nalaisten opiskelijoiden määrä Venäjällä onkin pieni,
noin 30 000.⁵

Mielenkiintoinen ilmiö, joka vaikuttaa erityises-
ti nuorison keskuudessa, on Vladimir Putinin ihailu.
Haastateltujen mukaan tähän on useita syitä. Yksi
on Putinissa nähty karismaattisuus, joka muodostaa
kontrastin Kiinan oman valtiojohdon korostetulle hil-
littyydelle. Kiinalainen media ei kerro Putinin huo-
noista puolista, vaan toistaa Venäjän oman median
narratiivia: Putin on johtaja, joka pitää huolta oman
maansa eduista. Haastatteluissa toistui näkemys, jon-
ka mukaan osa nuorista ilmentää Putinin ihailullaan
kritiikkiä Kiinan omaa, ulkopoliittisesti liian ham-
paattomana pitämänsä johtoa kohtaan. Vuosittainen
tilaisuus, jossa Putin näennäisen spontaanisti vastaa

kansalaisten kysymyksiin, herättää lisäksi kateutta
kiinalaisissa.

Kaiken kaikkiaan haastateltujen yleinen arvio oli,
että vähemmistö kiinalaisista kannattaa Kiinan ja
Venäjän liittolaisuutta. Enemmistö pitää Venäjää Kii-
nan suurimpana turvallisuussuhkana ja potentiaalisena
vihollisena. Näiden ääripäiden välissä Venäjä nähdään
rasittavana pikkuveljenä, joka yrittää hyötyä Kiinan
vaikutusvallasta, koska ei yksin pysty toimimaan
Yhdysvaltojen vastavoimana.

HAASTATELTUJEN HUOMIOITA TALOUS- YHTEISTYÖSTÄ JA TURISMISTA

Historian lisäksi epäluuloon on muitakin syitä. Mieli-
kuvat Neuvostoliiton hajoamisen jälkeisestä kaootti-
sesta, mafian hallitsemasta Venäjästä elävät yhä vah-
voina. Mielikuvia ruokkivat myös toistuvat, viime-
aikaisetkin huonot kokemukset kaupallisten yhteis-
työhankkeiden toteuttamisesta. Silkkitiehankkeet
Kiinan ja Euroopan välillä kohtaavat paljon vaikeuksia
venäläisen korruption vuoksi. Venäjän investointiym-
päristö koetaan yleisesti huonoksi. Venäjän yhteistyölle
asettamat ehdot eivät haastateltujen mukaan ole tasa-
puolisia, vaan kiinalaisten pääsyä teknologia-aloille
rajoitetaan. Niinpä Venäjä on kaupallisten toimijoiden
kannalta turvaton ja tuottamaton sijoituskohte, mikä
heijastuu kadunmiesten näkemyksiin Venäjästä rikol-
listen maana.

Yksi haastatelluista tiivistä kiinalaisnäkemyksen
Venäjästä vanhaan sanontaan: ”Harmittaa, kun ei
raudasta tule terästä tekemälläkään.” Kiina haluaisi
Venäjän kehittyvän, mutta niin ei näytä tapahtuvan.

Edes Venäjän rajamaakunnissa, kuten Heilongjian-
gissa, Venäjää ei nähdä samalla tavalla tärkeänä kump-
panina kuin vaikka itäisessä Suomessa. Haastateltujen
mukaan tämä johtuu kaupallisen yhteistyön vuodesta
toiseen kohtaamista ongelmista. Tavarakauppaa on,
mutta Kiinasta investoidaan rajan yli Venäjälle vain
vähän. Kiinalaisten toimijoiden tavoitteet yhteistyölle
ovat usein paljon korkeammat kuin mihin Venäjällä on
valmiutta. Markkinat ovat epäsuhteiset: Heilongjiangin
vajaan 40 miljoonan asukkaan sisämarkkinoihin ver-
rattuna Venäjän Kaukoidän kuuden miljoonan asuk-
kaan ulkomarkkinat eivät ole erityisen vetovoimaiset.

Haastateltujen näkemyksen mukaan kiinalai-
set yritykset ovatkin luopuneet pitämästä Venäjän
kanssa harjoitettavaa rajayhteistyötä kannattavana.
Liian monet kesken jääneet sillat ja muut hankkeet

⁵ Tämä yhden haastatellun mainitsema luku vaikuttaa muiden lähteiden valossa
olevan oikeaa suuruusluokkaa. Se vastaisi noin viittä prosenttia kaikista ulko-
mailla opiskelevista kiinalaisista.

muistuttavat, että vaikka kiinalaisosapuoli tekisi oman osuutensa, venäläistoteutus usein viivästyy tai peruuntuu. Niinpä venäjän opiskelu ei ole Heilongjiangissaakaan niin suosittua kuin voisi kuvitella. Englannin ohella koululaiset panostavat japanin ja korean opiskeluun.

Turistikohteena Venäjä ei haastateltujen mukaan ole Kiinan nousevalle keskiluokalle kiinnostava kohde muutoin kuin edullisen hintatasonsa vuoksi. Siltikin tavallinen kiinalainen turisti haluaa ensin mennä katsomaan Euroopan, Japanin ja Yhdysvaltain kuuluisia nähtävyyksiä. ”Eksoottisten” maiden, kuten Venäjän, vuoro on vasta myöhemmin.

JOHTOPÄÄTÖKSET

Virallinen Kiina korostaa Venäjä-suhteiden tärkeyttä. Poliittisen johdon ”ystävyyss” on kuitenkin pahassa ristiriidassa kansan syvän epäluulon kanssa. Ongelma on Kiinassa tiedostettu ja syynä pidetään – kuinkas muutenkaan – kansalaisten ymmärryksen puutetta.⁶ Poliittista johtoa kismittää, että nettikansa on karkäs kritisoimaan esimerkiksi turvattomina pitämiensä venäläisten ydinvoimaloiden tuontia Kiinaan.⁷ Kansalaisia ei tunnu saatavan ruotuun, vaikka Venäjää kritisoivaa akateemista tutkimusta ei saakaan julkistaa muuten kuin hallinnon sisäiseen käyttöön, kuten haastatellut kertoivat.

Kansalaisten silmissä Venäjä on hyvin erilainen maa kuin Kiina. Kummankin järjestelmän autoritaarisuutta ei mielletä yhdistäväksi tekijäksi, koska Venäjän nähdään olevan Kiinaan verrattuna korruptoitunut, sekasortoinen ja takapajuinen. Ainoa ihailemisen arvoinen asia Venäjällä on joidenkin silmissä Putinin vahva ulkopolitiittinen johtajuus. Todennäköisesti edes totaalinen konflikti Yhdysvaltojen kanssa ei saisi kansaa pitämään Venäjää luotettavana liittolaisena.

Haastateltujen yleisen näkemyksen Kiinan ja Venäjän suhteiden todellisuudesta tiivistä suorapuheinen kommentti: ”Strateginen kumppanuus on olemassa vain johtajien välillä.” Yhden haastatellun mukaan Kiinan ja Venäjän välillä ei voi puhua laajasta yhteistyöstä vaan ainoastaan sektorikohtaisesta koordinaatiosta. Muutkin asiantuntijat korostivat, että Venäjän

ja Kiinan suhteiden tiivistymisen syynä ei ole ystävyys vaan kansainvälistä järjestelmää koskevien kritiikin aiheiden samankaltaisuus. Kiinan ja Venäjän voidaan katsoa olevan vain poliittisia petikumppaneita.

Niinpä kun virallinen Kiina korostaa, että maa ei pyri rakentamaan liittolaisuutta Venäjän kanssa, kysymys ei liene vain länsimaiden rauhoittamisesta tai hämäämisestä. Kiinan johto tiedostaa ensinnäkin, että Kiinan strategiset edut eivät ole yhteneviä Venäjän kanssa. Vaikka Kiina toisaalta esiintyy Venäjän rinnalla lännen haastajana, länsisuuntaus ja sääntöihin perustuva maailmanjärjestys ovat Kiinalle rationaalisempi valinta kuin arvaamaton ja läpinäkymätön Venäjä. Toiseksi Kiinan johdossa todennäköisesti ymmärretään, miten hankalaa liittolaisuutta kohti eteneminen olisi sisäpoliittisesti.

6 Zhao Mingwen: *China-Russia Relationship: Full of Strong Endogenous Dynamics*. Heping yu fazhan 2:2018. http://www.csis.org.cn/english/2018-06/07/content_40375418.htm. Viimeksi luettu 10. lokakuuta 2018.

7 'Mainstream view supports Sino-Russian ties'. *Global Times*, 2 July 2018. <http://www.globaltimes.cn/content/1109208.shtml>. Viimeksi luettu 10. lokakuuta 2018.